

DOLOŽKA VYBRANÝCH VPLYVOV

A.1. Názov materiálu:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 134/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v cestnej premávke v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“)

A.2. Cieľ materiálu:

Hlavným cieľom návrhu zákona je legislatívne umožniť dobrovoľnú montáž a používanie predného brzdového svetla (PBS) zelenej farby na motorových vozidlách kategórie M a N v Slovenskej republike. Sleduje sa tým zvýšenie aktívnej bezpečnosti cestnej premávky prostredníctvom včasnejšej a zreteľnejšej signalizácie spomaľovania vozidla ostatným účastníkom cestnej premávky, najmä tým, ktorí sa nachádzajú pred vozidlom alebo v jeho blízkosti (napr. na križovatkách, priechodoch pre chodcov, pri odbočovaní). Očakáva sa zníženie počtu dopravných nehôd a ich závažnosti, zlepšenie plynulosti cestnej premávky a zníženie stresu vodičov.

A.3. Zhodnotenie súčasného stavu:

Súčasná platná legislatíva v Slovenskej republike explicitne neupravuje možnosť použitia predného brzdového svetla ako schváleného svetelného zariadenia na vozidlách. Technické požiadavky na svetelné zariadenia vozidiel sú definované najmä vo vyhláške MDV SR č. 134/2018 Z. z., ktorá v súčasnosti neobsahuje špecifikácie pre PBS zelenej farby. Absencia legislatívneho rámca bráni oficiálnemu zavedeniu a používaniu tohto prvku, napriek existujúcim výskumom poukazujúcim na jeho bezpečnostné prínosy.

A.4. Spôsob zapojenia zainteresovaných strán do prípravy materiálu:

Do prípravy podkladov pre tento návrh boli zapojené nasledujúce zainteresované strany:

- **Akademická obec:** Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov (realizácia rozsiahleho výskumu vplyvu PBS na bezpečnosť cestnej premávky v reálnych podmienkach).
- **Odborníci na dopravnú psychológiu a analýzu nehodovosti:** Bonnský inštitút pre dopravnú psychológiu, Dr.-Ing. Michael Weyde (analýza potenciálu PBS pri prevencii nehôd).
- **Iniciátori a vývojári technológie PBS:** Spoločnosť LUMACO innovations AG a ďalší spolupracovníci (poskytnutie technických podkladov a výsledkov zahraničných štúdií).
- **Účastníci cestnej premávky:** Vodiči vozidiel s nainštalovaným PBS, vodiči bez PBS, chodci a cyklisti (zapojení do dotazníkových prieskumov v rámci výskumu Žilinskej univerzity).

- Pripomienky a výsledky výskumov od týchto strán boli zohľadnené pri formulovaní potreby zákona a technických požiadaviek na PBS. V ďalších fázach legislatívneho procesu sa predpokladá medzirezortné pripomienkové konanie a verejná diskusia.

A.5. Zhodnotenie úrovne regulačnej záťaže:

Návrh zákona **nezvyšuje** regulačnú záťaž pre podnikateľské subjekty ani občanov, nakoľko zavedenie predného brzdového svetla je koncipované ako **dobrovoľné**.

- **Pre majiteľov/prevádzkovateľov vozidiel:** Nevzniká žiadna nová povinnosť vybaviť vozidlo PBS. Rozhodnutie o montáži je na ich slobodnej vôli.
- **Pre výrobcov/dovozcov vozidiel a svetelných zariadení:** Návrh vytvára novú trhovú príležitosť, nie povinnosť. Ak sa rozhodnú ponúkať PBS, budú musieť zabezpečiť jeho súlad s navrhovanými technickými požiadavkami a homologizáciu.
- **Pre stanice technickej kontroly (STK):** V prípade, že vozidlo bude dobrovoľne vybavené PBS, STK budú kontrolovať jeho schválenie a správnu funkciu v rámci existujúcich postupov kontroly osvetlenia. Predpokladá sa minimálna úprava metodiky STK, ktorá nepredstavuje významné zvýšenie záťaže.

B. VPLYVY NA ROZPOČET VEREJNEJ SPRÁVY, NA ZAMESTNANOSŤ VO VEREJNEJ SPRÁVE A FINANCOVANIE NÁVRHU

B.1. Odhad vplyvov na rozpočet verejnej správy:

Návrh zákona nemá priamy negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy.

- **Príjmy:** Nepredpokladajú sa priame nové príjmy. Možné sú nepriame pozitívne vplyvy na príjmy z DPH a daní z príjmov právnických osôb v prípade vzniku nového segmentu trhu s PBS.
- **Výdavky:**
 - o Minimálne jednorazové náklady môžu vzniknúť Ministerstvu dopravy SR a Ministerstvu vnútra SR v súvislosti s úpravou informačných systémov (napr. pre STK, evidencia vozidiel na zaznamenanie voliteľnej výbavy) a s vydaním metodických usmernení. Odhad týchto nákladov je nízky (rádovo tisíce EUR).
 - o Dlhodobu sa očakávajú **pozitívne vplyvy na výdavky verejnej správy** v dôsledku predpokladaného zníženia počtu a závažnosti dopravných nehôd. Tieto úspory sa prejavujú v:
 - Znížení nákladov na zásahy záchranných zložiek (polícia, hasiči, zdravotná záchranná služba).
 - Znížení nákladov na zdravotnú starostlivosť, liečbu a rehabilitáciu zranených osôb.
 - Znížení výdavkov na sociálne dávky (napr. invalidné dôchodky, dávky v hmotnej núdzi pre osoby, ktoré stratili schopnosť pracovať v dôsledku nehody).
 - Znížení nákladov na odstraňovanie následkov dopravných nehôd a opravy poškodenej infraštruktúry.
 - o Kvantifikácia týchto úspor je zložitá a závisí od miery penetrácie PBS na trhu a reálneho zníženia nehodovosti. Výskumy (napr. Weyde, 2021, o potenciáli zabrániť 3 zo 4 nehôd pri odbočovaní vľavo s motocyklom) naznačujú významný potenciál. Ak by sa napríklad celkový

počet nehôd s následkami na zdraví znížil o 1-2 %, ročné úspory by mohli dosiahnuť milióny EUR. Ďalšie spresnenie kvantifikácie ekonomických prínosov sa očakáva z prebiehajúceho medzinárodného výskumu (napr. Technická univerzita v Gazi, s prvými výsledkami očakávanými koncom leta 2024), ktorý sa zameriava na potenciál PBS znižovať celkové ekonomické náklady spojené s dopravnými nehodami. Ako ilustráciu rozsahu problému možno uviesť, že podľa údajov BASt (Nemecko, 2022) celkové ekonomické náklady nehôd (bez straty/žiaľu) v Nemecku v roku 2022 dosiahli desiatky miliárd EUR (napr. úmrtia 3,48 mld. €, ťažké zranenia 7,56 mld. €).

B.2. Odhad vplyvov na zamestnanosť vo verejnej správe:

Návrh zákona nemá priamy vplyv na zamestnanosť vo verejnej správe.

B.3. Finančné krytie návrhu:

Návrh si nevyžaduje dodatočné finančné krytie zo štátneho rozpočtu nad rámec minimálnych jednorazových nákladov uvedených v bode B.1., ktoré budú pokryté z bežných rozpočtových kapitol dotknutých rezortov.

C. ODHAD VPLYVOV NA PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

C.1. Odhad vplyvov na podnikateľské prostredie:

Návrh zákona má **pozitívny vplyv** na podnikateľské prostredie.

- Vytvára nové trhové príležitosti pre:
 - o Výrobcov a dodávateľov automobilových svetelných komponentov.
 - o Dovozcov a distribútorov automobilových dielov a príslušenstva.
 - o Autoservisy a montážne dielne (ponuka montáže PBS).
 - o Subjekty vykonávajúce homologizáciu a testovanie.
- Nepredpokladá sa vznik nových povinností pre existujúce podnikateľské subjekty, ktoré by viedli k zvýšeniu ich nákladov, nakoľko ide o dobrovoľný prvok.
- Zvýšená bezpečnosť cestnej premávky môže viesť k zníženiu nákladov podnikov spojených s absenciou zamestnancov v dôsledku dopravných nehôd, poškodením firemných vozidiel a pod.

C.2. Analýza nákladov a prínosov pre podnikateľské prostredie:

- **Náklady:** Pre podnikateľské subjekty, ktoré sa rozhodnú investovať do výroby, distribúcie alebo montáže PBS, vzniknú štandardné podnikateľské náklady (vývoj, výroba, marketing, školenia). Tieto náklady sú dobrovoľné a očakáva sa ich návratnosť z predaja.
- **Prínosy:**
 - o Rozšírenie portfólia produktov a služieb.
 - o Zvýšenie obratu a zisku.
 - o Možný vznik nových pracovných miest v tomto segmente.
 - o Zlepšenie imidžu firiem ponúkajúcich inovatívne bezpečnostné prvky.

C.3. Vyjadrenie orgánu na posudzovanie vybraných vplyvov (Centrum lepšej regulácie):

(Toto vyjadrenie bolo získané v rámci legislatívneho procesu.)

D. SOCIÁLNE VPLYVY

Návrh zákona má **významné pozitívne sociálne vplyvy**:

- **Ochrana života a zdravia:** Primárnym cieľom je zníženie počtu usmrtených a zranených osôb pri dopravných nehodách. Výskum Žilinskej univerzity (Poliak et al., 2023) ukázal, že 74 % vodičov a 82 % chodcov verí, že PBS môže zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky. 83 % chodcov sa domnieva, že PBS zvyšuje ich bezpečnosť.
- **Zvýšenie pocitu bezpečia:** Včasnejšia signalizácia brzdenia prispeje k lepšej predvídateľnosti správania vodičov a tým k zvýšeniu subjektívneho pocitu bezpečia všetkých účastníkov cestnej premávky, najmä zraniteľných (chodci, cyklisti).
- **Zlepšenie komunikácie v cestnej premávke:** PBS poskytuje dodatočný vizuálny signál, ktorý môže pomôcť preklenúť informačnú asymetriu, najmä v zložitých dopravných situáciách.
- **Zníženie stresu vodičov:** Lepšia predvídateľnosť a zníženie rizika konfliktných situácií môže viesť k zníženiu stresu u vodičov.
- **Kvalita života:** Zníženie následkov dopravných nehôd (invalidita, dlhodobé zdravotné problémy) má pozitívny dopad na kvalitu života jednotlivcov a ich rodín.
- **Rovnosť príležitostí:** Návrh priamo neovplyvňuje rovnosť príležitostí.

Negatívne sociálne vplyvy sa nepredpokladajú.

E. VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Návrh zákona má **minimálne alebo nepriame pozitívne vplyvy** na životné prostredie:

- **Emisie a spotreba paliva:** Plynulejšia jazda, ktorá môže byť dôsledkom lepšej predvídateľnosti vďaka PBS, môže teoreticky viesť k miernemu zníženiu spotreby paliva a tým aj emisií skleníkových plynov a iných znečisťujúcich látok. Výskum ŽU ukázal, že 65 % vodičov a 78 % ostatných účastníkov verí, že PBS zvyšuje plynulosť premávky.
- **Odpad:** Samotné PBS predstavujú po skončení životnosti elektronický odpad, ktorého množstvo však bude zanedbateľné v porovnaní s celkovým objemom odpadu z vozidiel. Likvidácia bude podliehať existujúcim predpisom o odpadoch.
- **Hluk:** Návrh nemá priamy vplyv na hlukovú záťaž.

Celkovo sa nepredpokladajú žiadne významné negatívne vplyvy na životné prostredie.

F. VPLYVY NA INFORMATIZÁCIU SPOLOČNOSTI

Návrh zákona nemá priame významné vplyvy na informatizáciu spoločnosti.

- Možná je integrácia informácie o vybavení vozidla PBS do existujúcich alebo budúcich informačných systémov evidencie vozidiel alebo STK, čo si však vyžiada len minimálne úpravy.
 - PBS ako také nie je priamo závislé od informačných systémov pre svoju základnú funkciu. V budúcnosti je možná integrácia s pokročilými asistenčnými systémami vozidiel (ADAS), čo však presahuje rámec tohto návrhu.
-

G. VPLYVY NA SLUŽBY VEREJNEJ SPRÁVY PRE OBČANA

Návrh zákona má **minimálny vplyv** na služby verejnej správy pre občana:

- **Stanice technickej kontroly (STK):** Ak bude vozidlo dobrovoľne vybavené PBS, STK budú v rámci technickej kontroly overovať jeho súlad so schváleným typom a správnu funkčnosť (súčasnú rozsvietenie so zadnými brzdovými svetlami, správna farba, neoslňovanie). Vyžiada si to doplnenie metodiky pre STK. Pre občana to nepredstavuje zásadnú zmenu v procese STK.
 - **Orgány Policajného zboru (evidencia vozidiel):** Pri evidencii vozidla môže byť zaznamenaná informácia o tom, či je vozidlo vybavené PBS ako voliteľnou výbavou, ak sa tak rozhodne. Toto si nevyžaduje zásadné zmeny v procesoch.
-

H. VPLYVY NA MANŽELSTVO, RODIČOVSTVO A RODINU

Návrh zákona má **nepriame pozitívne vplyvy** na manželstvo, rodičovstvo a rodinu:

- Zníženie rizika straty alebo vážneho zranenia rodinných príslušníkov pri dopravných nehodách prispieva k ochrane rodín a ich stability.
 - Zvýšenie bezpečnosti detí ako chodcov alebo cyklistov.
 - Zníženie ekonomických a emocionálnych dopadov dopravných nehôd na rodiny.
-

Dátum schválenia materiálu vládou SR:

Podpis predsedu vlády SR:

Podpis predkladateľov materiálu:

